

TERMÍN: 04.04.2024

xx24838xx
Recenzia A
Anna Vladová
anna.vladova@mhsr.sk

*Prosím nezasahujte do tejto tabuľky*RECENZENT/KA (meno a priezvisko, pozícia, inštitúcia): **Anna Vladová**NÁZOV MATERIÁLU: **Maloobchodné reťazce na predaji tovarov a potravín v roku 2022 nebohatli**TYP VÝSTUPU*[1]: **komentár**

(pri spoločných výstupoch uviesť aj typy individuálnych vkladov):

ANALYTICKÝ ÚTVAR, REZORT: **Úrad vlády SR - Inštitút pre stratégie a analýzy**AUTORI/KY: **Tomáš Mikulík**

SPOLUAUTORI/KY: - ; - ; - ; -

RECENZNÝ FORMÁT*[2]: **1****PRIPOMIENKY:**

P.č	Pripomienka sa vzťahuje k (strana, odsek):	Text pripomienky*[3]	Odôvodnenie pripomienky	Vysporiadanie sa s pripomienkou*[4]
1	Zhrnutie	Žiadame uviesť hodnotenie roka 2022 v kontexte predchádzajúceho vývoja hrubej marže (napriek zacieleniu komentára na rok 2022).	Z údajov je zrejмый nárast marže v predchádzajúcom období (najmä 2021), rok 2022 bol len rokom následnej korekcie (pričom marža sa nevrátila na predpandemickú úroveň). Dôsledkom neprihliadania na dlhší vývoj v analýze	Neakceptovaná. V zhrnutí je už spomínaný aj vývoj od roku 2017, kde uvádzame: Pri pohľade na vývoj od roku 2017 možno hovoriť o rastovom trende marží."

			(najmä pri ukazovateli, akým je hrubá marža za jednotlivé firmy) býva prekrytie úplného obrazu, čo môže čitateľa viesť k chybnému posúdeniu problému.	
2	Zhrnutie, s.2, 3. odsek (a súvisiaci text)	Odporúčame opatrné vyjadrenia o „vyskej“ konkurencii na trhu a „zjavnom vzťahu“ medzi zmenou marže a vývojom tržieb bez dokazovania.	Označovanie miery konkurencie jednoznačným termínom „vysoká“ bez oporného ukazovateľa (napr. HHI, CR4) a k nemu sa vzťahujúcej metodiky v tomto type komentára môže byť máťúce. Súvislosť medzi zmenou marže a tržbami považujeme za preukázanú len anekdoticky. Zistenie na dvoch príkladoch poskytuje informáciu, ktorú je potrebné systematicky overiť. Zistenie nemožno preniesť na celý trh bez poznania štruktúrnych zmien (vývoj predajnej plochy atď.), bez zohľadnenia vývoja disponibilných príjmov obyvateľstva (najmä keď trh reaguje na obmedzené disponibilné príjmy, ako tomu nasvedčuje vývoj v roku 2022) a pod. To sú námety možných budúcich analýz, v tomto komentári navrhujeme len zmenu terminológie.	Akceptovaná.
3	Zhrnutie, s.3, 1. odsek	Vývoj hrubej marže v roku 2022 odporúčame uvádzať v kontexte dlhšieho vývoja aj v Česku, Poľsku	Cieľom je získať celkový obraz.	Akceptovaná.

		a Maďarsku, ak sú k dispozícii potrebné údaje.		
4	Zhrnutie, s.3, posledný odsek	Odporúčame doplniť ďalšie faktory, ktoré by mohli vysvetliť rozdiely v marži toho istého reťazca naprieč krajinami.	Cieľom je odstrániť dojem, že ide o jediné možné vysvetlenie.	Akceptovaná.
5	s.6, skúmané hypotézy	Odporúčame vynechať 3.hypotézu.	Komentár neskúma 3.hypotézu, len interpretuje anekdotické zistenie na príklade jedného domáceho reťazca.	Neakceptovaná. Na túto hypotézu exitovala "objednávka" vzhľadom na fakt, priamo zahraničné reťazce čelili kritike za vysoké ceny potravín. To je aj dôvod, prečo sme túto hypotézu skúmali aspoň do miery, ktorú dovoľovali získané dáta.
6	s.11, Graf 7	Odporúčame doplniť, že ide o zmenu oproti roku 2017.	Spresnenie.	Akceptovaná.
7	Celý text	V texte sa strieda (zamieňa) označovanie zmien marží v % a v percentuálnych bodoch. Žiadame jednoznačné odlišovanie % a p. b.	Jednoznačnosť číselných údajov.	Akceptovaná.
8	Celý text	Navrhujeme preformulovať pojmy „najdrahšie“, „najlacnejšie“ reťazce.	Uvedené pojmy neuvádzať, keďže komentár neporovnával cenovú úroveň.	Akceptovaná.

9	2. a 3. kapitola	K textu v 2.kapitole (vzťah koncentrácie a marže v celom časovom rade) a k prvým trom odsekom v 3.kapitole odporúčame doplniť grafy.	Cieľom je uľahčiť čitateľnosť.	Akceptovaná.
10				

CELKOVÉ HODNOTENIE (recenzent/ka vyplní túto časť po vysporiadaní sa s pripomienkami analytickou jednotkou):

Súhlas s odporúčaniami komentára: pravidelne analyzovať problematiku (samotný komentár dáva podnety na ďalšie analýzy) a regulačné zásahy uplatňovať len pri dokázanom zneužívaní trhovej pozície. Pridanou hodnotou komentára je najmä prehľad marží maloobchodných subjektov vo vybraných okolitých štátoch. Odporúčam schváliť.

[1] Výber medzi: 1. analýza (komplexný analytický materiál s návrhmi konkrétnych systémových opatrení); 2. komentár (rozsahovo menší analytický materiál venujúci sa konkrétnemu čiastkovému problému); 3. manuál (metodické usmernenie vyplývajúce z potreby zjednotenia procesov a postupov v konkrétnej oblasti).

[2] Formát 1 pre komentár/manuál (2 recenzenti bez povinného odborného workshopu); Formát 2 pre analýzu (3 recenzenti a povinný odborný workshop).

[3] Do tabuľky značiť pripomienky zásadného metodologického a obsahového charakteru (nie štylistické či gramatické opravy).

[4] Vyplní analytická jednotka: pripomienka bola akceptovaná / pripomienka nebola akceptovaná a zdôvodnenie / pripomienka bola čiastočne akceptovaná a zdôvodnenie.